

KAKTUS

1987

ÅRG. 22

NR. 1 - JANUAR

KAKTUS udkommer 4 gange årligt i januar, april, juli og oktober som medlemsblad for Nordisk Kaktus Selskab.

Redaktion: Bjarne Kjempff, Stordalvej 4, Lovel, 8800 Viborg, tlf.: 06 69 93 41
Tryk: Hagsholm Bogtryk & Offset, 8834 Hammershøj

Selskabets regnskabsår er fra 1. januar til 31. december. Årskontingent 120 kr. Alle henvendelser vedrørende medlemsskab og adresseændringer bedes rettet til kassereren, Otto Forum Sørensen, Viemosebro 14, DK-2610 Rødovre. Giro-nr. 6 57 87 13 - About membership apply to mr. Otto Forum Sørensen.

Terminer for indlevering af annoncer og artikler:

Termine für Anzeigen und Artikel:

Terms for ads and articles:

15. februar, 15. maj, 15. august, 5. november

Annoncepris: 1/4 side 200 Dkr. - Preise für Anzeigen: 1/4 Seite 200 Dkr. - Price for ads.: 1/4 page 200 Dkr.

Selskabets styrelse:

Formand: Peter Brandt Pedersen, Tårnbygårdsvej 20, DK-2770 Kastrup, tlf. 01 51 66 06.

Næstformand: Torbjörn Haldammen, PL 2501, S-17090 Fjärdhundra, tlf. 0171-91574.

Ekstern sekretær: Find Aalbæk Madsen, Langedamsvej 11, DK-5500 Middelfart, tlf. 09 41 28 56.

Intern sekretær: Jytte Thybo, Oustrup Fiskeri, Ørre, DK-7400 Herning, tlf. 07 13 61 69.

Kasserer: Otto Forum Sørensen, Viemosebro 14, DK-2610 Rødovre, tlf. 02 94 61 74.

Bestyrer af diateket: Palle Carlsen, Ove Gjeddesgade 6, 2.tv., DK-8200 Århus N.

Bibliotekar:

Erik Holm, Fruehøjvej 36, 2. tv., DK-2800 Århus N.

Redaktionsmedlemmer:

Helmut Broogh, Am Beisenkamp 78, Wattenscheid, D-4630 Bochum 6.

Mats Nilsson, Torsvedsvägen 12, S-632 39 Eskilstuna.

Ulf Eliasson, Nämndemansvägen 1, S-430 91 Hönö.

Georg A. Sydow, Etonvej 16, DK-2300 København S.

»Meddelelser«:

Hvis man ønsker noget optaget i »Meddelelser«, skal det sendes til Redaktøren senest 1. måned før udgivelsesmåneden.

Bibliotekar:

Erik Holm, Fruehøjvej 36, 2.tv., DK-7400 Herning, tlf. 07 12 32 82.

Laseric Arne, Box 106, S-430 63 Hindås, tlf. 0301-10632.

Æresmedlem:

Otto Forum Sørensen.

Forsiden viser et af Helmut Broogh's smukke fotos. Planten tilhører slægten *Notocactus* og er til forskel fra de fleste andre planter herfra, rosa-blomstrende. Sandsynligvis en natur-hybrid.

Red.

N.K.S. Planter

Denne artikel skal ikke opfattes som om, at selskabet nu skal til at være én forretning. Det er heller ikke en tanke om at tilføre vores økonomi en saltvandsindsprøjtning. Det drejer sig, som det sig bør, kun om planter. Vi har i årets løb flere frølister med et ganske pænt udvalg fordelt på ganske mange slægter, således at der er muligheder for at tilgodese så mange og så alsidige interesser som muligt. Nu vil vi også forsøge med plantelister.

Inden jeg går videre, vil jeg gerne gøre opmærksom på, at sådanne lister egentlig allerede eksisterer og vil blive udbygget med tiden. Finn Larsen har overtaget min samling af *Tephrocactus*, suppleret den ved indkøb og gaver, således at han i 1987 vil have mere end 50 forskellige arter og former at tilbyde foruden et antal *Opuntia*er af de mindre og sjældnere. Hvor finder man et gartneri, der kan præstere det samme? Og så bliver hans samling hele tiden udbygget! Erik Hansen har fået mine sørgelige rester af Sydows vinterhårde kaktus og giver lidt tid og supplerende planter, ja, så vil han kunne have et udvalg af højeste klasse. Leon Petersen vil med tiden gøre det samme med slægten *Frailea*. Det er en glædelig og positiv udvikling, som gerne skulle gøre det endnu mere attraktivt at være medlem i N.K.S.

Tilbage til N.K.S. plantelisten. Den skal på ingen måde være en konkurrent til vore i forvejen hårdt trængte kaktusgartnere. De har problemer nok i forvejen.

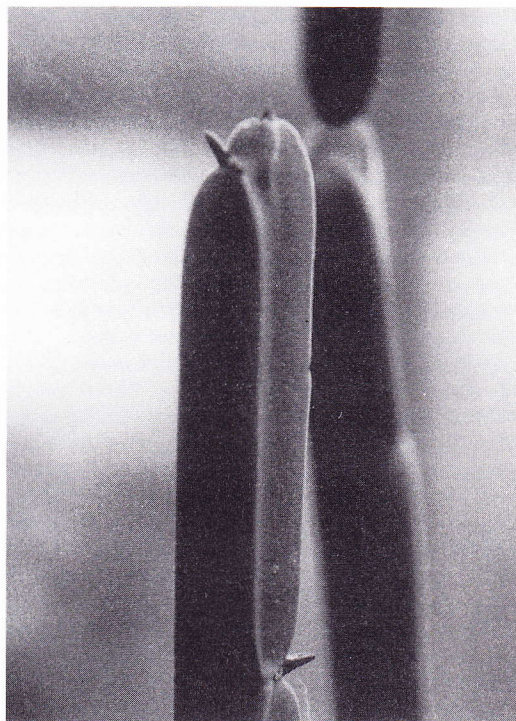

Fig. 2: *Euphorbia sipolisii*.

Fig. 1: *Aloe* »Frans Laursen«.

Listen er planlagt til at udkomme i April 1987. På listen vil der ikke være planter, som man normalt og med lidt anstrengelse kan få andre steder. Derfor ingen konkurrence til nogen. Men der findes i sukkulenternes mangfoldige verden så ualmindelig mange dejlige planter, som aldrig finder vej til nogen frø- eller planteliste. Den slags planter vil vi satse på. Officielt står jeg for plantelisten, men jeg har allieret mig med et par dygtige medlemmer, som formorer dem. Jeg vil i det følgende gerne præsentere nogle enkelte planter, som, hvis formeringen lykkes, gerne skulle kunne tilbydes i begrænset omfang i foråret 1987.

Blandt vores tidligere formands planter var der en kon lille Aloe. Ved første øjekast ligner den *Aloe thompsonii*. Marmoreringen og blomsten passer imidlertid ikke helt med beskrivelsen. Det er altså enten en form af *A. thompsonii* eller sandsynligt; en hybrid. Da netop slægten Aloe stod Frans Laursen nær, har vi fundet det passende at kalde planten Aloe »Frans Laursen«. Som billedet tydeligt viser (fig. 1), så danner planten snart en tæt lille tue. Planten er let at formere og trives meget fint i et lyst vindue - selv over en radiator. Jeg er sikker på, at planten vil blive meget populær, når den først bliver mere udbredt. Den fortjener det.

Det er normalt de kaktusagtige Euphorbiaer, der har samlerens bevågenhed. Med rette. Men enkelte andre er dog noget ufortjent havnet i skammekrogen som f.eks. *E. sipolisii* (fig. 2). Denne plante, som er hjemmehørende i Brasilien, er formeret efter en plante indsamlet af Eddie Waras. Planten vokser som en lille sukkulent halvbush med sjove nærmest indsnørede led på ca. 10 cm.

Bladene er meget små, men pyntelige. Som andre brasilianere kræver den en del varme navnlig om vinteren. Det gør også denne plante yderst anvendelig for medlemmer, der skal have deres planter i stuen. Ligeledes fra Brasillien kommer *Orthophytum*

saxicola (fig. 3), som hører til bromeliaerne. Altså ingen egentlig sukkulent, men den trives fint under de samme forhold, som vi giver disse. Igen en plante som vil trives fint i vinduet og måske gøre det ud for en Agave eller Aloe, som let kan blive for voldsom og pladskrævende. Til og med blomstrer den ret villigt. Jeg behøver næppe at sige, at denne ananaslignende vækst med de grålige blade heller ikke optræder ofte i handelskataloger.

Slægten Kalanchoë findes ofte hos »almindelige mennesker« i form af enten røde eller gule hybrider. Ikke et ondt ord om disse. Der findes mange andre, og mange andre burde være blandt samlere. Hvis jeg ikke tager helt fejl, så deler en del af vore medlemmer vindueskarm/vinterhave etc. med andre. En smuk samling af kugleformede kaktus samt en enkelt søjle eller to giver virkelig en ejer glæde, men den anden part kunne måske godt tænke sig nogle »normale pottedplanter«. Hibiscus med masser af rødt spind og hvide fluer er ikke noget opløftende syn. Prøv istedet et par Kalanchoë. En grund til deres manglende po-

Fig. 3: *Orthophytum saxicola*.

Fig. 4: *Kalanchoë bildebrandtii*.

Fig. 5: *Kalanchoë pinnata*.

pularitet er muligvis den, at de let bliver noget ranglede. Dette kan afhjælpes ved at stille dem så lyst som overhovedet muligt samt behersket vanding. Skulle skaden ske, og de begynder at se lidt langbenede ud, så er de lette at stiklingsformere. *Kalanchoë hildebrandtii* (fig. 4) er en virkelig perle fra Madagascar indsamlet af Jørgen Damgaard. Den kan godt blive lidt stor, men som nævnt er der råd for dette. Hvad der gør den så attraktiv, er dens symmetriske vækst og de meget kønne hårede stængler og blade.

Alle planter varierer mere eller mindre i naturen, og den plante vi tilbyder, er kønnere end de fleste. *Kalanchoë pinnata* (fig. 5) kan blive en kæmpe, både hvad blade og stamme angår. Jacobsen angiver i sit leksikon højden til 1 meter. Jeg har set den større, meget større. Den har et udbredelsesområde, der dækker hele det tropiske bælte undtagen Australien. Bladene viser, at den hører til den gruppe, der tidligere hed Bryophyllum, så formeringen er intet problem.

Lad ikke størrelsen afskrække nogen, men nyd de friskgrønne blade og den kønne form, og lad den så gå al kødets gang, når den bliver for stor efter at have sikret sig en ny generation fra de talrige yngleknopper i bladranden. Fra det store til det små. *Graptopetalum saxifragoides* (fig. 6) er en lille køn sag. Den ligner mere en stenbræk - *Saxifraga* - end en Grapt-

opetalum, men blomsten fortæller, hvor den rettelig hører hjemme. Den her afbillede klon - ISI 1086 - er oprindeligt indsamlet i Durango, Mexico, og vokser godt under blot nogenlunde lyse forhold. Temperaturen er ikke særlig afgørende for dens velbefindende. Hos mig har den været udsat for ganske lave temperaturer ned til 4 C°, og ikke et ord om vinterhård. Den vil være særdeles velegnet til eventuel bundbeplantning i en vinterhave. Det vil *Crassula raubii* (fig. 7) nok blive lidt for stor til, ca. 50 cm, men ellers er det en meget smuk plante med kønne grønne sukkulente blade, som udsat for fuld sol ofte får et nydeligt rødt skær. Den her opformerede plante stammer fra Rauh selv og er indsamlet af ham selv på det oprindelige findested, altså holotypen! Angående navnet, når en plante hedder *rauhii* til efternavn, så er den altid god! Nogenlunde samme størrelse har

Fig. 6: *Graptopetalum saxifragoides*.

Fig. 7: *Crassula raubii*.

Senecio cedrorum (fig. 8). Her er det ligeledes bladernes form og mønster, der er iøjnefaldende. Den tager sig vældig godt ud i en blandede samling af kaktus og sukkulenter. Problemet med planten, som stammer fra Kiels botaniske have, er navnet. Jeg kan ikke finde den i nogen af de bøger, som jeg enten har selv eller har konsulteret. Med risiko for at tage gruelig fejl, så er mit gæt, at den kommer fra S. Afrika.

Der kunne være en skrivefejl på etiketten, og der er et Ceresområde i S. A. Tiden vil forhåbentlig give et svar, eller måske er der en af vore læsere, der ved besked? *Dorstenia foetida* (fig. 9) har været omtalt et par gange i bladet, og vi har tilbudt den som frø. Denne mini - mini morbærtræsslægtning vokser i Østafrika og det sydlige Arabien. Vi har opformeret en form, som oprindeligt er indsamlet i Somalia. Planten bør altid have rimelig god varme helst mere end 10 C° og plantes i en god veldrænet jord. Lidt mådehold i vandingen og ingen ekstrem tør overvintring, ja, så vil denne lille charmetrold kunne bringe årelange glæder, samt med næsten garanti et par sel-sæede småplanter i egen og andres potte. *Euphorbia milii* v. *bislopii* (fig. 10) - Kristi tornekrone - behøver næppe mange ord med på vejen, så kendt og udbredt den er. Men hvor rene er de planter, vi har i kultur? Jørgen Damgaard indsamlede frø ved Andramarina på Madagascari, og vores formeringer stammer fra disse. Med andre ord er det den rene vare, vi har. Samme ihærdige indsamler skylder vi *Rhipsalis madagascariensis* (fig. 11) fra Fort Dauphin, Mad-

Fig. 9: *Dorstenia foetida*.

Fig. 8: *Senecio cedrorum*.

Fig. 10: *Euphorbia milii* v. *bislopii* - »Kristi tornekrone«.

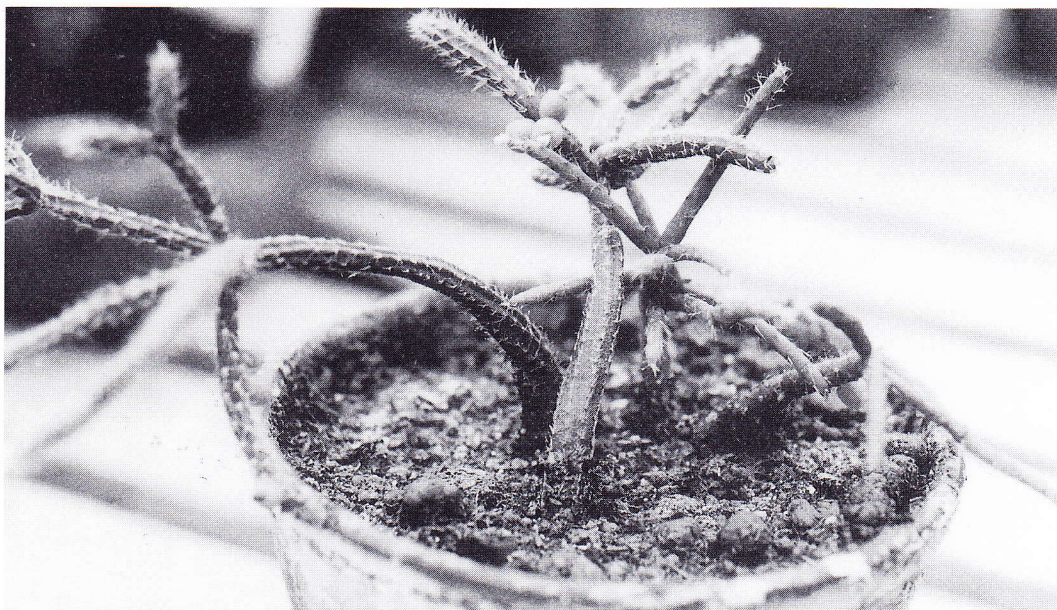

Fig. 11: *Rhipsalis madagascariensis*.

agascar. Her har vi et af naturens underlige små påfund. Kaktus er amerikanere - stort set. Et par epifytiske kaktus fra Afrika og om min hukommelse giver mig ret, en enkelt fra Asien er undtagelserne.

Vor plante er ganske langsomtvoksende, så pladsen skal ikke være så stor. I den anledning vil jeg gerne beklage, at slægten *Rhipsalis* og andre epifytter er så dårligt repræsenteret blandt samlere. Hvorfor? - måske skal svaret søges deri, at de så sjældent udbydes til salg, måske ser nogen lidt kedelige ud, hvis de er i dårlig kultur. Det ville være ønskeligt, om flere af vore medlemmer, der har disse planter, skrev om dem, idet manglende kendskab til denne gruppes alsidighed nok er hovedårsagen. *R. madagascariensis* kræver en hel del varme året rundt, men ikke så meget lys. Det skulle gøre den velegnet til stuebrug. To planter, der altid vækker opsigt fra *Haworthia*-slægten, er *H. truncata* og *H. maughanii*. Vinduescellerne i bladspidserne gør dem til noget enestående. To andre planter med samme opbygning er mesembryanterne *Fenestraria* og *Frithia*. De to sidste er ganske nemme fra frø, de to første er det ikke ubetinget vel tit på grund af dårlig kvalitet på frøet. Hvor mange kender imidlertid de peruvianske *Peperomia*-arter med lignende vinduesceller i bladene? Ikke så mange er jeg bange for.

Derfor er vi gået igang med at opformere to arter, *P. graveolens* (fig. 12) fra det sydlige Peru og en *Peperomia* uden navn (fig. 13), men med de samme karak-

teristiske vinduer. De bør blive populære, navnlig da deres kultur ikke byder på de helt store vanskeligheder. Husk på at det ikke er vanvittig koldt i det sydlige Peru og hold derfor temperaturen over 10 °C. Stil planterne lyst og lad dem ikke tørre alt for meget ud. Jo højere temperaturer, jo mere vand kræver planterne. Altså en plantegruppe, med en mængde gode egenskaber for samleren med begrænset plads, det genstridige vindue med radiatoren lige nedenunder.

Fig. 12: *Peperomia graveolens*.

Fig. 13: *Peperomia* sp.

For et par numre siden præsenterede vi *Crassula streyii* (fig. 14) under begynderplanter. Vi har nok lidt hurtige med vores vurdering af planten, idet den blev bedømt ud fra sin gruppes normale krav. Denne plante er nu ikke så nem endda. Det er svært af finde en grund. I hvert fald er det ikke lykkedes for mig. Noget af hemmeligheden ligger muligvis deri, at den ikke elsker at være så langt hjemmefra. Vi har imidlertid fået noget materiale af denne sydafrikaner, som er meristemformeret i Kew Garden.

Resultater er nu en hel del bedre, og skønt den stadig ikke vokser hurtigt for nu at udtrykke det mildt, så vokser den, og billedet viser da også et ganske sundt eksemplar med kønne mørkegrønne blade med lyse tegninger, en køn rød underside og nok så væsentlig med blomst. Den sidste plante, som vi er igang med i skrivende stund, er *Viscum minimum*. Jeg ved ikke grusomt meget om mistelten, bortset fra at det kan være meget udbytterigt at have en ved hånden, når man møder et yndigt hunkønsvæsen. Men denne mistelten kan næppe måles i centimeter, så lille er den. Men den blomstrer, og blomstringen efterfølges af et stort rødt til rødorange bær. Det ser både godt og interessant ud. Frøene stammer fra Kirstenbosch Botanisk Have og er dels sået på *Euphorbia submillaris* dels *E. fimbriata*. Sagen er den, at denne mistelten kun kan vokse på *Euphorbia*. Kulturen giver ingen vanskeligheder, idet man blot skal behandle planten som en *Euphorbia*. Misteltenen skal så nok sørge for sig selv.

Dette er, hvad vi foreløbigt er i gang med. Som jeg skrev i begyndelsen, så skal dette ikke betragtes som en forretning, men mere en serviceforanstaltning,

Fig. 14: *Crassula streyii*.

der skal sikre medlemmerne planter, der normalt ikke kan købes. Derfor er der ingen almindeligere kaktus og sukkulenter på listen, idet de jo forholdsvis let kan fås på anden måde. Misteltenen kan købes, men til en forfærdelig høj pris, 25 dollars plus 20 dollars for sundhedscertificat og 35% i luftfragt, det er en ganske uartig pris. Vi har naturligvis andre planter i kikkerten, men endnu har vi ikke noget materiale. Skulle der blandt medlemmerne være nogle, der har formeringer af sjældne planter helst med data angående findested ect., så hører vi gerne derom. I Aprilnummeret 1987 vil der være mere at læse om dette projekt.

Peter Brandt Pedersen
Foto: Bjarne Kjempff.

Om det hade räckt med spinn och ull-löss...

Att hitta skadedjur bland de kära plantorna är något som de flesta av oss råkat ut för. Rött spinn, ullöss, och rotlöss är något som vi förr eller senare kommer i kontakt med. Man slår upp i kaktusböckerna och provar olika gifter, varmvattenbehandling och andra huskurer. Ofta är det svårt att se dessa djur, de är ju så små och ofta uppträder man dem först när skadeverkningarna blir synliga.

Jag ska berätta om besök av betydligt större skadedjur, som kanske inte är så vanliga bland suckulenterna.

Det började i maj. Just hemkommen från en underbar resa till gartnerierna i Holland-Belgien-Tyskland skulle jag ut i mitt lilla växthus och se om det fanns en möjlighet att sätta upp en ny hylla, för att få plats med de nyförvärvade plantorna. Då upptäcker jag till min förskräckelse att hela växthuset är i oordning.

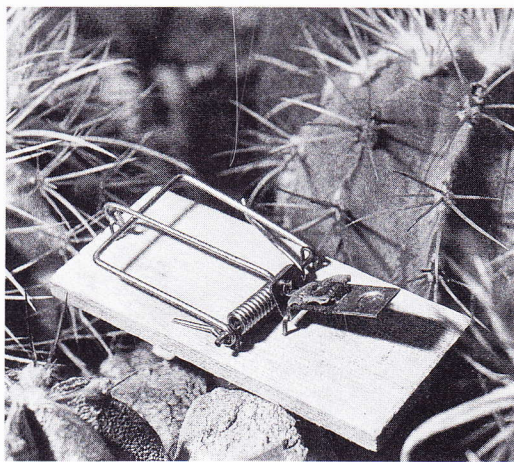
Här har musen gnagat på en *Sulcorebutia rauschii*.

Grenar på Euphorbior är avbrutna, Mammillarior med kroktaggar är uppdragna är krukningarna, en stor Lophophora har djupa skärsår och överallt i de större krukningarna och lådorna med friplanterade plantor finns det små runda fördjupningar i jorden.

Jag fattar först ingenting. Växthuset har varit stängt. Ingen kan ha varit därinne, efter en del detektivarbete kommer förklaringen: Det finns flera katter i området. Växthuset är ett halvhus mot en förrådsvägg. Katterna klättrar ofta omkring på taken och i närheten finns växthusets taköppningar för luftning...

En katt har blivit nyfiken på vad som finns därnere, varifrån det strömmar upp varm luft. Han har tagit ett skutt ner i det okända och landat på... Ja, just det, någon eller några arter ur den stora kaktusfamiljen. Det kan ju knappast ha varit behagligt för trampdynorna och det hade säkert varit en otrolig syn att se katten, vilt jamande skutta från den ena hyllan till den andra, överallt taggar, taggar, taggar.

Jag hittar spår i stort sett överallt i växthuset och troligen har katten utfört en krigsdans värdig den sidste mohikanen innan den som skjuten ur en kanon har tagit sats uppför vägghyllorna och vilt jamande kastat sig upp genom luckan och ut på taket för att så småningom långt från detta hemska ställe slicka sina sår.

I väntan på fångst...

Når jeg nu sidder og skriver dette kan jeg inte låta bli att skratta åt minnet, men just den dagen kunde jag hålla mig för skratt...

Nåväl, tiden läker alla sår, både på plantor och förhoppningsvis också hos katten...

Resten av sommaren förflöt lugnt i växthuset, plantorna blommade, växte och gick så småningom i vila när hösten kom.

En morgon i November upptäckte jag spår av möss i växthuset. Jag visste att det inte var riktigt tätt vid växthusets gavel, så jag täppte till och gillrafe en musfälla med läckert bete. Nästa morgon var betet uppätet, fällan hade inte fungerat och en hemsk syn mötte mig då jag tittade bland plantorna. Överallt var kvarsittande frökapslar plundrade och vad värre var, det fanns gnagskador på åtskilliga plantor, särskilt på tagglösa plantor som ju ofta tillhör rariteterna: *Sulcorebutia rauschii*, *Frailea asterioides*, flera *Lithops* och en *Anacampseros papyracea*.

Djupt bedrövad såg jag ut över plantlådorna och upptäckte då en häpnadsväckande syn. I kroktaggar-na på en stor tuva av *Mammillopsis senilis* hänger den skyldige fjättrad. Han är död och delvis uppäten av en annan mus, som tydligen har provat på att vara kannibal.

Efter detta gillrade jag fällan skickligare och fångade tre möss under kort tid. Goda vänner som kände till mina problem med djur i växthuset kom med goda tips som utmynnade i att jag borde ha stängt in katten bättre, så hade jag ju inte behövt ha dessa problem med möss...

Når jeg skriver denna berättelse i slutet av november hoppas jag att det ska vara slut för i år med de stora djuren bland mina plantor.

Jag drömmer om tidigare år då jag endast har behövt bekymra mig om de där små djuren, spinn, ullöss, röttlöss...

Kjell-Erik Nilsson

Frøformering; gøgeunger og erstatninger

Lad det være sagt straks: dette indlæg handler ikke om, hvordan frø bringes til at spire og frøplanter til at overleve. Her gives derimod nogle eksempler på, hvad man kan komme ud for, når begge dele sker.

Med 25-30 år på bagen som kaktusdyrker (jeg begyndte altså også i underskolen!) kan jeg næppe kaldes en novice i den ædle kunst. Med hensyn til frøformering er min erfaring derimod begrænset. På grund af kronisk pladsmangel og en jernhård(!) selvdisciplin, har jeg kun hjemskrevet frø i de år, hvor der på NKS' frølister har været nogle af mine helt specielle ønsker. Og så er der naturligvis de hjemmeavlede frø.

Der var f.eks. det år, hvor jeg såede ca. 70 frø af *Bowiea volubilis*. Hjemmeavlede, forstås og for første gang. Ud fra mine erfaringer med kaktusfrø regnede jeg med, at antallet af frøplanter ville blive overskueligt, men et halvt år efter kunne jeg prikle 48 små, livskraftige *Bowiea*-planter med en samlet blomsterstandslængde på ca. 500 m. Jeg fik ved den lejlighed ryddet ud i min bestand af ophobede småpotter fra års indkøb af planter. Til alt held viste efterspørgslen på *Bowiea* sig at stå mål med udbudet, men siden da har jeg alligevel begrænset mit udsæd af hjemmeavlede frø. I år f.eks. forærede jeg næsten alle mine hjemmeavlede frø af *Mammillaria melanocentra* væk, og såede selv kun en mindre del.

Syvogtres *Mammillaria melanocentra* er mange, men måske overlever de ikke vinteren allesammen.

Som nævnt hjemskriver jeg kun frø fra NKS, hvis der er noget helt specielt på frølisten. Nu er det naturligvis meningsløst at skrive efter et eller to brev frø, og der er jo altid noget foruden »det lige kunne være sjovt at prøve«. I år lod jeg mig friste af pelargonierne. Det kunne være spændende at se sukkulente pelargonier, tænkte jeg. Nå, frøene spirede pænt, og blomsterne er såmænd da meget nydelige, men sukkulente er planterne da ikke og bliver det heller aldrig. Nej, man skal holde sig til de slægter, man kender, så ved man da, hvad man får, eller...?!

Anno 1985 var et godt år for frø. Jeg lod mig bl.a. friste af agaverne. Det var Thomas Nissens indlæg i »Kaktus« 1984, nr. 2, det gjorde udslaget. Der blev bestilt 3 portioner frø. Frøene spirede 100%. Da potten var beregnet til en spireprocent på ca. 10%, måtte der prikles ret hurtigt. Den ene *Agave pelona* var lidt blegere i farven end de andre, men det er svært at bedømme en frøplante med 1 1/2 blad foruden kimbladet, så den kom ned til de andre *A. pelona*. Her til foråret var der dog ikke længere tvivl om, at der var en gøgeunge i reden: der stod den i et hjørne af potten, tre gange så stor som de sirlige små *A. pelona*. Jeg har endnu ikke fundet ud af, hvad denne *Agave* »geococcyx« er for en. Det er svært at

bedømme en frøplante med kun 3 blade, selv om disse er ca. 10 cm lange.

Og overlevelsesprocenten? Ja, den er også 100%. Nu skal ca. 30 små agaver om-/afsættes inden længe. Agave »geococcyx« beholder jeg naturligvis - foreløbig i hvert fald! Hvis den fortsætter med at vokse med sin nuværende fart...!

Ja, 1985 var et godt år for frø. *Euphorbia balsamifera* har i mange år stået højt på min ønskeseddel, og i 1985 kom den minsandten på frølisten. Jeg bestilte to portioner frø. *Euphorbia*frø siges jo at være vanskelige, og jeg ville så gerne være sikker på, at få to levedygtige planter ud af det. Da frøene kom, var der kun een portion *E. balsamifera*. Dertil den fuldstændig rimelige forklaring, at der ikke var frø nok til mere end een portion pr. næse. Som erstatning fik jeg i stedet en portion *Euphorbia burmannii*. Det var for så vidt også i orden, da jeg havde givet grønt lys m.h.t. valg af erstatninger. På forespørgsel oplyste vor formand, at *E. burmannii* også er »sådan en slags bonzai-plante«, og for så vidt var alt jo ganske udmærket.

Det efterfølgende skal læses i lyset af den kendsgerning, at jeg fik mit ønske opfyldt m.h.t. *E. balsamifera*: to smukke planter.

De 5 frø af *E. burmannii* spirede, og de ikke blot spirede, de voksede som brændenælder! Planterne var 3-4 mm i diameter, og det blev de ved med at være. I den tro, at de måske led af lysmangel, flyttede jeg dem fra et sydvindue og ud i drivhuset, skønt det på det tidspunkt var lige koldt nok. Temperaturen generede dem absolut ikke (ned til ca. 5° C), de voksede videre på samme vis. Da de blev priklet i en alder af ca. 5 mdr., var de 50-80 cm lange, 3-4 mm i diameter og uforgrenede. Een eneste ting havde de dog til fælles med Bonzai-træer: de vred og snoede sig. De kravlede som grønne orme over alle bredder. Faktisk spekulerede jeg ind imellem på, om der sad en *Bowiea* et sted i deres stamtræ.

På dette tidspunkt fandt jeg det passende at henvende en forsigtig forespørgsel til Peter Brandt for at få at vide, hvad det egentlig var, jeg var blevet belemret med. Peter erklærede, at jeg skulle bare beskære dem, så skulle de nok udvikle sig til Bonzai vækster. Jeg bekæmpede en sadistisk impuls til at forære Peter et par stykker, så han selv kunne forsøge sig, og greb til saksen. Det er en sær fornemmelse for en sukkulent-dyrker at skulle beskære så unge frøplanter, men det var indlysende, at deres umiddelbare vækstform efter naturmetoden ikke lige var sagen, så...! Den ene af dem fik dog lov til at fortsætte, bare for at vise, hvad det ville blive til.

(Nej, kære læser, ikke med henblik på en julegave til Peter Brandt).

De 4 andre blev dekapiteret 10-15 cm over jorden. Som det plantevenlige menneske, jeg trods alt er, forsøgte jeg samvittighedsfuldt at stikke topskuddene. Der var ingen af dem, der satte rødder, hvilket jeg utvivlsomt har al god grund til at være taknemmelig for.

Beskæringen virkede på forgreningen om ikke på tykkelsen. De nye sideskud blev stækket lidt senere, og hertil foråret blev alle skud studset igen. For indenværende er det faktisk små træer, men grenene er jo rigtignok noget tynde. Den 5. og sidste blev næsten 1 1/2 meter lang, før den begyndte at sætte sideskud, og den blev også beskåret til sidst. Nu er den på vej til at blive et lille træ ligesom de andre.

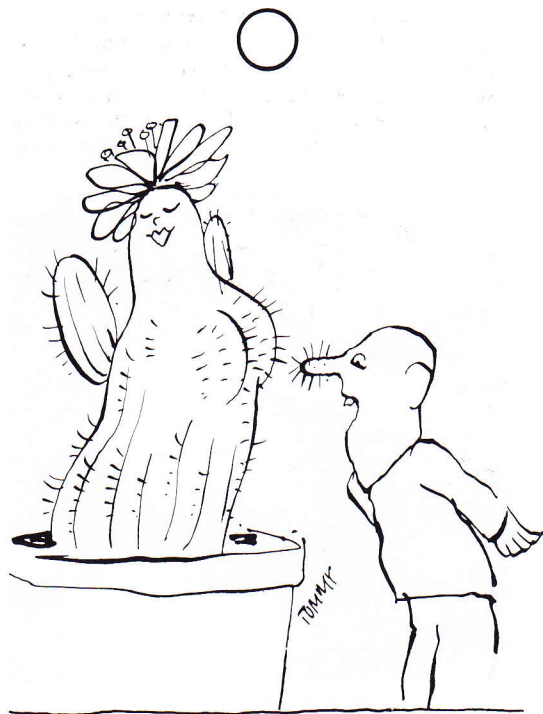
(Jo, kære læser, jeg forærede alligevel til sidst Peter Brandt et eksemplar).

Tro nu ikke, jeg har noget at indvende mod erstatninger. Absolut ikke, tværtimod. I år har jeg hjemskrevet 12 portioner frø fra NKS, og den, der spirede først, bedst og med størst overlevelse indtil nu var en *Homalocephala texensis*, som jeg fik i erstatning for en udsolgt *Echinocactus* art. Ja, ikke sandt?

Men næste år vil jeg bestemt kun så mine hjemmeavlede frø. Med mindre altså, der på frølisten kommer, lige netop en af dem, jeg har sukket forgæves efter i årevis. Og hvem ved, hvad der kan komme i tilgift?

Hanna E. Hansen

Limfjordsvej 1, 2720 Vanløse.

Utidige Tanker i Tide ?

En noget forunderlig tanke har ramt mig her ganske uanmeldt. Det er tiende år, jeg har haft fornøjelsen at være formand for NKS! I dette åndedrag kommer jeg til at tænke på Rabindranath Tagores ord om at »Ingen lever evigt, broder, og at intet varer ved. Husk dette stedse og fryd dig!« Alle disse år synes på en gang lange og magre, og på andre måder som var det 1977 i går! Hvor mange gode bekendtskaber med mennesker og planter er det ikke blevet til.

Lidt sentimentale tanker til to personer, Kjeld Christiansen og Frans Laursen, som ikke længere er blandt os. Til Inge Clausen og hendes dejlige gartneritid i Månedalen. Til alle vore medlemmer som på en gang er anonyme navne i medlemslisten og dog så nærværende. Det er blevet til mange breve, frøbestillinger og telefonsamtaler gennem tiden. Det er blevet til mange planter. Nogen kom og blev i samlingen, andre kom og gik - ud! Men som Tagore siger: »Blomsten visner og dør; men den som bærer blomsten, skal ikke sørge evigt for den. Broder, husk stedse dette og fryd dig!«

Tiden har lært mig en lille god regel om, at når jeg slår en plante ihjel 3. gang, så er det også sidste gang. Så har jeg ganske enkelte ikke de forhold, som den kræver for at trives. I det hele taget har vi samlere en noget kedelig tendens til kun at tale om det, der mislykkedes. Det er, som om vi tager vore gode resultater for givet, og kun fæstner os ved uheldene. I mit billedarkiv har jeg et lille foto af *Mammillaria bombycina* (fig. 1). Vor gamle redaktør Kjeld Chri-

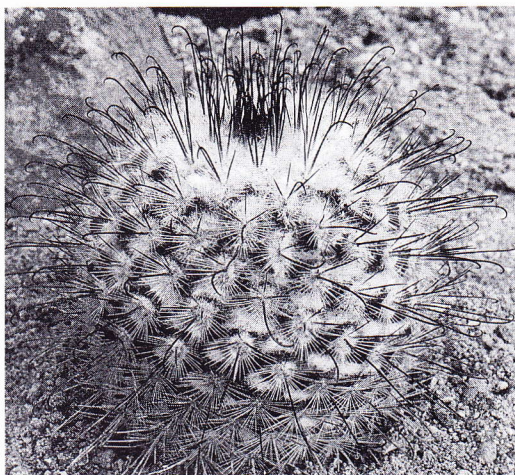

Fig. 1: *Mammillaria bombycina*.

stiansen såede den engang i begyndelsen af 70'erne. Da Bjarne Kjempff besøgte mig i foråret 1986, fotograferede han den igen (fig. 2). Planten har flere hoveder, end jeg har fingre på hænderne, for slet ikke at tale om mængden af blomster. Så melder spørgsmålet sig ofte sådan: »Hvordan bærer du dig ad?« Svaret er både nemt og svært. Det kan være noget i retning af dette: en vel drænet kaktusjord, tør overvintring ved ca. 5° C, lidt forsigtig vanding fra slutningen af marts på solrige dage og betydeligt mere i takt med forårets og sommerens komme, lidt gødning i ny og næ, og inden man ser sig om, så melder efteråret og vinteren sig og dermed hviletiden, et nyt forår og den samme historie gentager sig! Moralen i denne lille livshistorie henvender sig især til de blandt vore læsere, som sukker efter begynderstof!

Begynderstof eksisterer ikke! Kære læser, prøv at give dig tid til at kigge på en af dine planter, sådan ganske stille og roligt. Eller kig på billedet af *Ariocarpus furfuraceus* (fig. 3). Sådan har den set ud i tusinder af år.

Hvilken ro, men ikke en statisk ro. Som alt andet levende udvikler også denne planteart sig, men dens tempo måles ikke med menneskeår. Du har muligheden for at dele din tid med den. Den er som alle sukkulenter yderst hårdfør i sine krav til livet og tilpasningsdygtig endda! Som alle andre frøsettede planter kan den formeres fra frø. Den vokser langsomt, men den vokser. Logik fortæller en, at når man vokser langsomt, så skal man heller ikke overføres hverken med vand eller gødning.

Men hvor meget er meget, og hvor lidt er lidt? Det kan der ikke gives et standardsvar på, idet vi har med

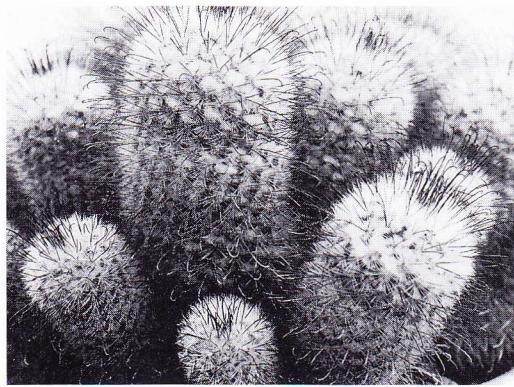

Fig. 2: *Mammillaria bombycina* ca. 15 år senere.

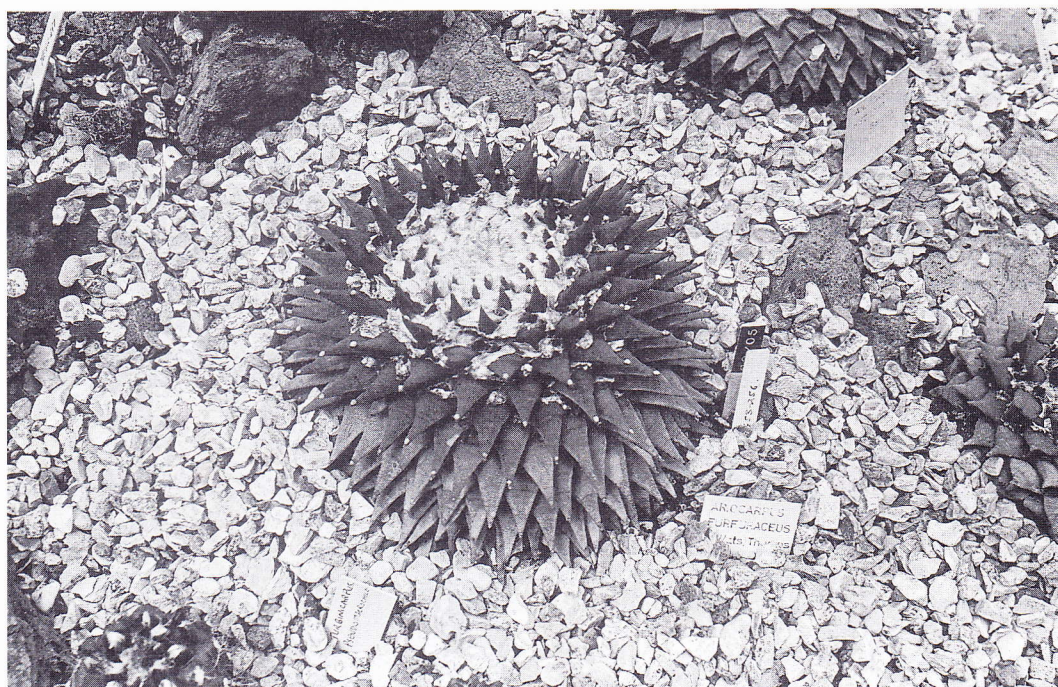

Fig. 3: *Ariocarpus furfuraceus*.

levende væsener at gøre. Vi er nemlig ikke igang med at bygge et modelfly, hvor vi blot skal følge den trykte vejledning. Her kommer den fascinerende side af vor hobby ind i billedet.

Vi kan ikke købe os succes, den skal læres. Og der er kun en måde at gøre det på, nemlig ved at prøve sig frem, at forsøge at finde ud af, hvilke krav den stiller for at trives hos en. Vi holder ikke vore planter under de samme forhold, idet drivhus og vindueskarm er to ret så forskellige verdener. Men vore planter kan vokse begge steder. Vi skal blot lære at udnytte vore muligheder fuldt ud. Har man ikke held med *Ariocarpus*, så er det ikke verdens undergang. Man kunne jo prøve med *Cereus*. Nu bliver de fleste medlemmer af denne gruppe hurtigt ret store og voldsomme, men der er heldigvis undtagelser. *Cereus aethiops* (fig. 4) bliver ikke særlig stor, højst 2 meter, og det først efter en hel del år. Men nok så væsentlig så blomstrer den allerede som 30-40 cm stor plante med en dejlig stor hvid blomst, hvor de ydre kronblade er grønlig purpur. Denne plante vil man ofte finde beskrevet som »begynderplante«. Dårligt navn, men det dækker blot over, at planten er meget tolerant med hensyn til vanding på forkerte tidspunkter, lidt for varm eller kølig overvintring. Og glæden ved at se en såkaldt almindelig vokse og blomstre er noget større, end at se på en såkaldt sjældenhed, der hverken vil vokse

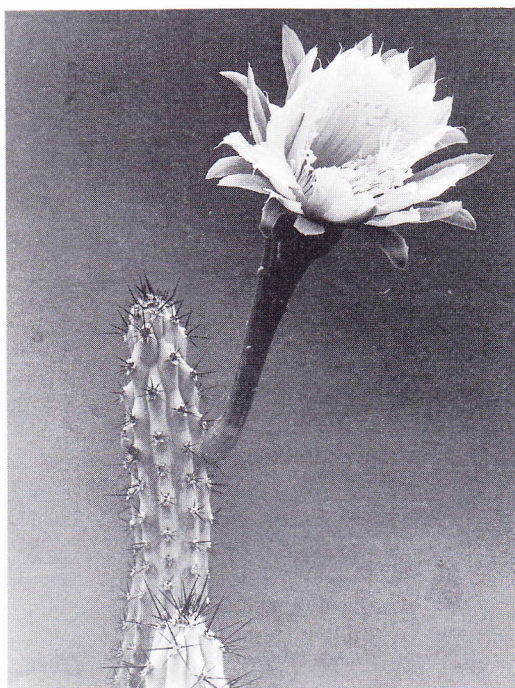

Fig. 4: *Cereus aethiops*.

eller dø! Vælg altid dine planter efter din egen smag, men vær hele tiden åben overfor at prøve noget nyt. Ikke fordi det nye er bedre, men vi lever med garanti en gang. Det næste liv er tro eller håb, så sorg for at dette liv, her og nu, bliver så rigt som muligt. Inge Clausen introducerede for en hel del år siden en mængde Tillandsiaer (fig. 5). Hvor spændende er en gardinstang? Hvor spændende er en gardinstang med en *Tillandsia xerografica*? (fig. 6) Der er to verdener til forskel. Og så kan man hænge den ud i haven, på altan eller lignende om sommeren og lade den passe sig selv! Hvorfor ikke?

I fantasiens verden rejser vi hurtigt! Blev der aldrig råd til en lille hyggelig ferie på Madagascari, så kan *Stapelianthus decaryi* (fig. 7) med sin fabelagtigt marmorede stængel og sin med almindelige ord ubeskrivelige blomst bringe et lille pust af øens magi ind i stuen. Tænk på at det aldrig er koldt på plateauet, hvor den vokser. Den trives derfor godt i et lyst vindue hele året. Husk også på at der findes barskere ørkener end Sahara. Et sydvendt vindue og en sort plastikpote kan være stærkere medicin end selv den mest robuste plante kan kapere. Altså lad ikke jorden i potten få lov til at blive til støv!

Ja, vil så en og anden indskyde, men der står i bøger og blade, at de skal holdes tørt. Javel, men tørt og knastørt er ikke helt det samme. Tørt vil bare sige så tørt, at der ikke er aktiv vækst. Mange af os har prøvet at holde en del af de sydamerikanske steppearter, *Notocactus*, *Parodia* for blot at nævne to arter, så tørt som bøgerne foreskriver, for at opdage, at de ikke ville starte væksten igen til foråret. Forklaringen er den, at alle de små fine rødder er tørret op, og inden planten får gendannet disse rødder, ja, så er det vinter igen. Lad ikke jorden blive til støv i den varme stue! I drivhuset kan man tillade sig at holde dem tørt på grund af den relativt høje luftfugtighed. Moralen i historien er den, at der næppe findes ørkener, der er mere tørre end et vindue i et radiatoropvarmet rum.

Fig. 6: *Tillandsia xerografica*.

Nuvel, vil vor læser udbryde, men i følge klimakort i atlaset så regner det altså ikke i Atacamaørkenen på den årstid. Fuldstændig rigtigt, men hvad med den tåge (dimma), der driver ind fra Stillehavet! Vore sukkulenter kan ikke leve uden vand, men de kan tåle at være uden i kortere eller længere tid! En ørken er et område, hvor nedbør kun kommer i behersket omfang som regn, og regn er årstidsbestemt. Visse sukkulente Euphorbiaer er ved at uddø i takt med, at

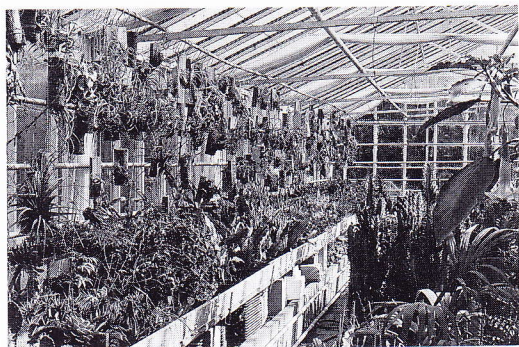

Fig. 5: Gartneriet Månedalen med et udvalg af *Tillandsia*'er.

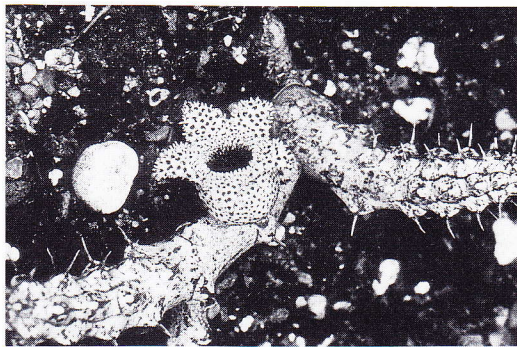

Fig. 7: *Stapelianthus decaryi*.

Fig. 8: *Adromischus cooperi* (Foto: H. Broogh).

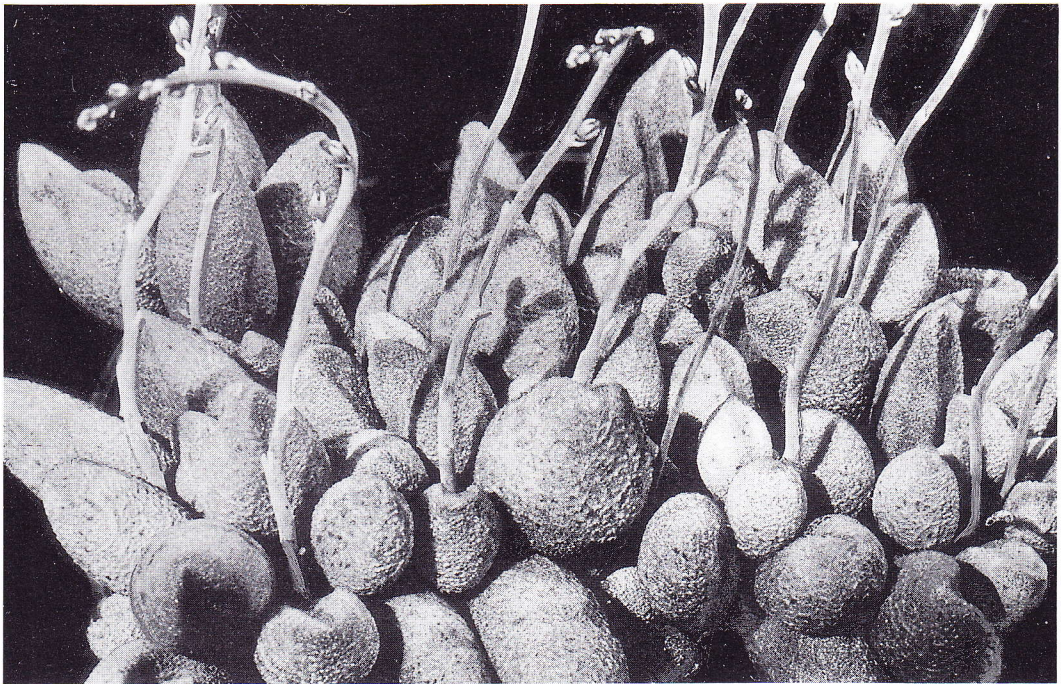

Fig. 9: *Adromischus alveolatus* (Foto: H. Broogh).

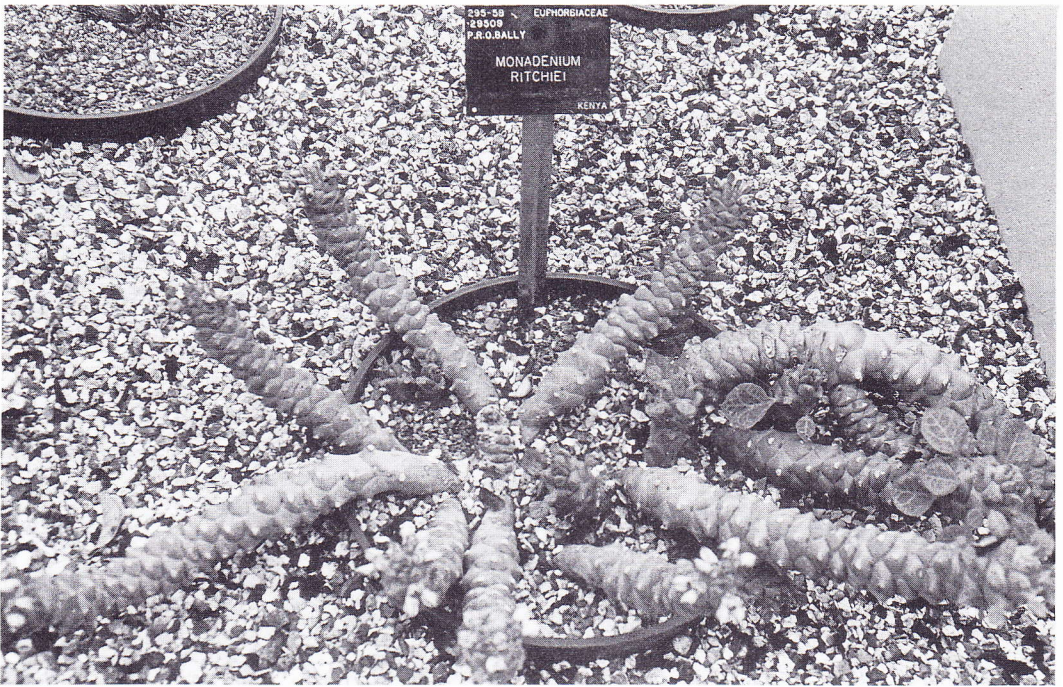

Fig. 10: *Monadenium ritchiei*.

Sahara breder sig. Det er derfor vigtigt, at så mange af vore medlemmer som muligt her i bladet fortæller om, hvordan de får deres planter til at trives. Jamen, siger så »begynderen«, jeg har kun tre *Notocactus* og fem *Mammillaria*er og et par andre uden sikkert navn. Dem kan jeg da ikke skrive om? Aldeles forkert, for du glemte at fortælle, at to af dem blomstrede. Ikke alle er så heldige, så måske kunne dine bemærkninger være til hjælp for andre. Kun en egoist beholder sine dyrkningsmetoder for sig selv! De fleste plantevenner ønsker selvsagt at dele deres oplevelser med andre. Man er altid og aldrig begynder! Altid fordi ikke to sukkulenter er helt ens. Køber du f.eks. rosen »Peace«, og kan du få den til at gro og blomstre, ja så kan du om pladsen tillader det, dyrke alle andre hårdføre roser. Har du held med *Echinocereus*, ja, så er *Melocactus* noget helt, helt andet. Netop fordi vi mennesker er udstyret med en rimelig forstand, og derfor ikke ville drømme om at udsætte vore planter for forhold, der strider helt imod logikken!

Vort blad hedder »Kaktus«, men ikke alle sukkulenter er kaktus. Gennem årene får man øjnene op for dette. Slægten *Adromischus* ses ikke så tit (fig. 8 og 9). Blomsterne er små og uanseelige. De står ofte i en kasse hos blomsterhandleren, står velsagtens både for koldt af hensyn til de døde (= afskårne) blomster og for mørkt. Kort og ikke så godt: de ser meget triste

ud. Sætter man dem på en solrig plads, så bliver det en hel anden historie. Bladene får en intensiv sølvfarve hos nogle og en festlig marmorering hos andre. Der findes 20-30 arter! Kultur enkel. Aldrig helt tørt for længe, og da de er sydafrikanere, så vil de tit gerne have deres hovedvækst om vinteren, hvor vi ikke har det bedste lys, så de skal altså også vandes i vinterhalvåret. Mange har en del *Euphorbia*er. God idé. De

Fig. 11: *Monadenium invenustum*.

Fig. 12: *Cyphostemma seitziana*.

er på mange måder bedre i et vindue end kaktus, da de dels trives fint i tør luft, dels elsker varme. Men hvor mange har *Monadenium*? De hører til samme familie, og ubotanisk talt så er forskellen blot den, at skuddene er runde og bladene er mere permanente. (Blomsten er botanisk anderledes). Ved besøg i botaniske haver eller endnu bedre, ved besøg hos andre samlere vil man opdage, at denne gruppe indeholder ca. 50 eller flere arter. Nogle er kæmper, andre er dværge, men alle er de mere eller mindre spændende. Så kan du dyrke *Euphorbia*, navnlig stakkelen med det grusomme navn »Cowboykaktus«, *Euphorbia trigona*, så kan du også dyrke *Monadenium*. De fleste er østafrikanere og bryder sig ikke om temperaturer under 10 ° C. De her to viste planter er ganske typiske for de mere stuevenlige arter i størrelsesmæssig forstand (fig. 10 og 11). I forskellige bøger står der tit, at de skal dyrkes i »en veldrænet jordblanding«. En lille jeriminade fra begynderen; hvad er så det? Ganske enkelt en jordblanding uden ler!

Ler suger vand som en svamp! Stil din plante i en underskål og hæld så efter vandingen det vand bort, der står i underskålen, så er den veldrænet!

Navne er noget sjovt noget, hvad enten de er latinske eller danske! Jeg mener, at en dansk professor(?) Klogegart døbte *Pachypodium lamerei* for »Madagascarpalme«. En rigtig kamel! Madagascarpalme-

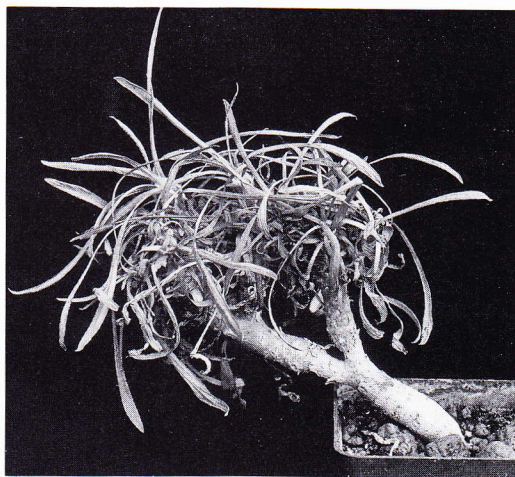

Fig. 13: *Othonna lobata*.

grøn havde nok været bedre. Hvad så med *Cissus*? Ja, oftest forbinder man navnet med de klatrende vine, russervin etc., og *Cissus seitziana* (fig. 12) står unægteligt solidt på fødderne. Derfor har botanikerne givet dem et lidt mere passende navn, nemlig *Cyphostemma*. De hører til den gruppe af planter, som mange finder aldeles uskønne, og andre finder aldeles

Fig. 14: *Echinopsis hamatacantha*.

skønne. Ikke at de er kønne i ordets egentlige forstand. Men de har pondus. Det gælder også *Othonna lobata* (fig. 13). Den første er sommervoksende, og den skal holdes knastørt, knastørt, når den har smidt bladene. Den anden er vintervokser og skal holdes knastørt, knastørt, når den har smidt bladene. Hvorfor knastørt? Jo, fordi jeg har slået flere ihjel, end jeg bryder mig om at indrømme, fordi jeg syntes, det var længe siden, de viste tegn på liv. Så lidt vand kunne måske få dem igang med at lave noget. Den første smider bladene om efteråret, den anden om foråret. Begge er ganske lette at formere fra frø, når man ser bort fra den tid, det undertiden tager før *Cyphostemma* vil spire. Op til et år eller mere. Måske ser de i hviletiden lidt triste ud. Et eller andet ungt high-tech menneske kunne måske føle sig fristet til at forsøge at stikke en mønt ind i en af furerne i et forfængeligt håb om, at planten måske ville bevæge sig eller blot gøre et eller andet. For andre er netop disse planter et bevis for, at man altid er en begynder. Der er så meget man gerne ville dyrke, og man har kun et liv. Ærgeligt fordi *Cyphostemma* har det som god bourgogne, 100 år er ingen alder!

Denne plantevirus er både god og ondartet på samme tid. God fordi den gør samleren til et hele tiden søgende individ. Jeg må prøve noget af det, som jeg endnu kun har læst om. Jeg må ikke glemme mine gamle venner, *Echinopsis hamatacantha* (fig. 14) med de mange store hvide blomster, jeg skal prøve at så rigtig mange forskellige *Echinofossulocactus* næste år, så jeg på den måde måske kan få sat ret navn på de navnløse (fig. 15). Ondartet fordi man aldrig synes man har tid nok, og pladsen? Den, der opfinder et drivhus med fleksible vægge, gør en velgerning. Men først og fremmest gør plantevirus'en os til optimister. Hvad vil næste år dog ikke bringe os af glæder.

Fig. 15: *Echinofossulocactus* sp.

Vil blomsten på *Hoodia gordonii* (fig. 16) sætte frø?, Ja, se det er en hemmelighed indtil næste år!

Jeg håber disse mange linier måske vil minde jer allesammen om, hvilken dejlig hobby, vi har, og navnlig hvor mange muligheder der ligger og venter på os. Hav et åbent sind! Nogle gange føler jeg mig som en veteran, der har set alt, men oftest er det begynderen i mig, der fører ordet. Af både den ene og den anden grund indgår det ikke i mine umiddelbare planer, at sidde i 1997 og skrive om 20 år som formand. Men jeg glæder mig til at berette om mine erfaringer med de små sukkulenter, der vokser et eller andet sted i Andesbjergene og på Fort Dauphin plateauet og, hvem ved, den tørre side af New Guineas bjerge. Jeg har bare lige et par såkaldte »begynder-vanskeligheder«, som skal overstås. Jeg glæder mig ligeså meget til at læse om andres oplevelser, fra vinduet, fra drivhuset, om kaktus og om andre sukkulenter!

»Viden synes os at have værd, fordi vi aldrig får tid at fuldende den. Broder, husk stedse dette og fryd dig«.

Peter Brandt Pedersen.

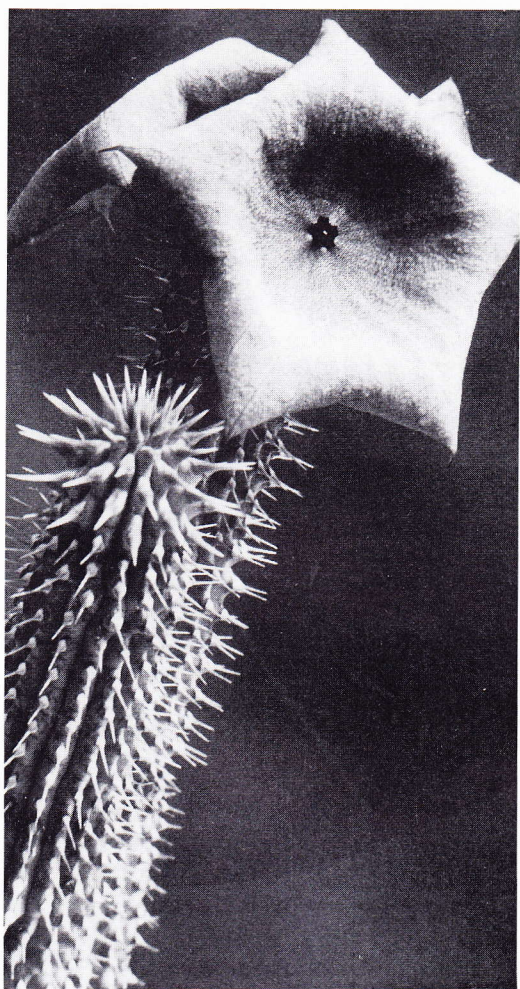

Fig. 16: *Hoodia gordonii*.

KØB-SALG-BYTTE

Købes: Om noen skulle ha frø eller småplanter av følgende Ferocactusarter, er jeg svært interessert i å kjøpe: *Ferocactus acanthodes*, *fordii*, *gatesii*, *coloratus*, *gracilis*, *rectispinus*, *tortulospinus*, *viridescens*, *viscainensis*.

Henv.

Dag Holtan
Hammerstadgate 23A
N - 0363 Oslo 3, Norge.

Kaktus-kalender 1987

Format: 24 × 34 cm med 13 meget dejlige farvebilleder og udførlige plantebeskrivelser på tysk eller engelsk.

Pris: DM 9.80 + porto & indpakning.

Bestilling til:

Peter Brandt Pedersen
Tårnbygårdsvej 20,
DK-2770 Kastup

Tankar vid ett 5-årsjubileum

I slutet av november 1986 var ett 20-tal kaktusentusiaster i Sydsverigekretsen samlade i Malmö. Det var ett vanligt månadsmöte. Som så ofta i vintermånaderna stod diavildisning och föredrag på programmet. Föredragshållare denna gång var Peter Brandt Pedersen, NKS formand.

De som träffat PBP vet att detta innebär en underhållande stund med intressanta bilder och nyttiga lärdomar om de växter som vi tycker om att odla. Det intressanta med detta mötet var dock främst att det var precis 5 år sedan PBP stod i denna lokal och berättade för en liten grupp kaktusfolk hur man kunde få igång en lokalkrets och hur man sedan kunde forma den fortsatta verksamheten.

Det hade börjat några månader tidigare. Tre kaktusintresserade, två av dem nyblivna medlemmar i NKS, hade träffats vid ett NKS-arrangemang i Trollhättan och hade där börjat leka med tanken att starta en krets.

Vi försökte först med ett upprop i »KAKTUS«. Ingen hörde av sig. Vi fick då reda på att det hade gjorts ett liknande försök några år tidigare, som inte heller hade givit något resultat... Vi började förstå att så enkelt var det inte...

Det var tydligt att man måste ta tag i folk mera direkt. Med hjälp av NKS medlemslista satte vi oss och ringde upp alla medlemmar i södra Sverige, främst Skåne, som vi kunde nå per telefon. Då blev det napp, det visade sig att det fanns ett stort intresse för en sådan verksamhet.

Vi samlades första gången och fick hjälp av PBP med tips om hur vi kunde fortsätta vår verksamhet. Sedan dess har vi hunnit med mycket, Hollandsresor, besök i botaniska Haver, föredrag, bildvisningar och sommartid »öppna hus« hos olika medlemmar. Fortfarande har vi lika roligt när vi träffas en gång i månaden.

Vad jag vill komma till i denna artikeln, är detsamma som PBP funderade över vid vårt senaste möte: Varför finns det bara en krets med stadig verksamhet i det långa landet Sverige??? I Skövde finns det en medlem, Eva Larsson, som jobbar med början till en krets och i Västerås-trakten finns det flera medlemmar som träffas mera privat, men det finns säkert förutsättningar till kretsverksamhet både där och på en mängd andra platser. Det kan verka trögt i början, men när verksamheten väl rullat igång så är det så oändligt givande för alla parter. Om vi hade kretsar utspridda på många platser i Sverige, tänk vilka fina arrangemang vi kunde ha då, med besök av en krets hos en annan osv.

Alltså till sist en uppmaning och en utmaning till alla NKS medlemmar lite längre norrut i Sverige.

Är Ni några som brukar träffas och prata kaktus, titta i medlemslistan om det finns flere medlemmar i närheten. Ring till dem och prata om detta, Ni har allt att vinna.

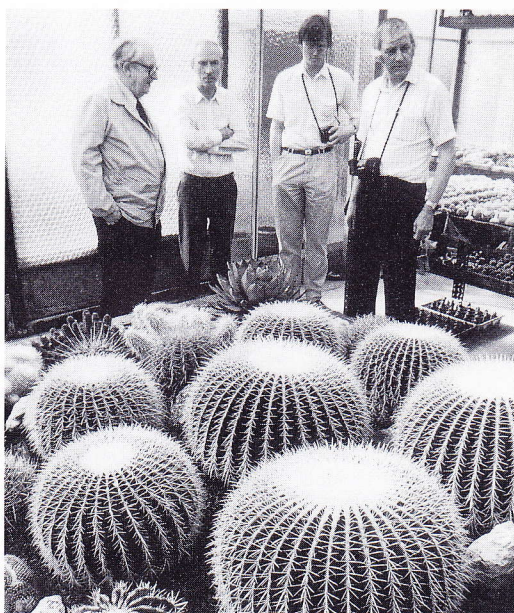
Ring gärna undertecknad och hör om Sydsverigekretsens erfarenheter och ring NKS ordf. Peter Brandt Pedersen.

Det är värt besväret.

Kaktushälsningar:

Kjell-Erik Nilsson / Sydsverige-kretsen

A, Danielssons väg 306, 21482 Malmö 040/139944.

Sådana här vackra syner har kretsmedlemmarna fått se under bussturerna till Tyskland-Holland-Belgien. Bilden är från de Herdt i Belgien.

Hemkomna från Hollandsresan. Det gäller att lasta in fynden i bilarna.

MEDLEMMERNES HJØRNE

BREVKASSEN

Fråga:

Jag är mycket intresserad av Lobivia, och har köpt en planta av *Lobivia deesizianum*. Skulle vilja ha lite uppgifter om blomfärg och storlek, samt eventuellt ursprung?

Kjell Kalmhoff,

Oxbagsv. 8, S-392 38 KALMAR.

Svar:

Den planta du har köpt är sannerligen inte den vanligaste i handeln, och jag har ingen egen planta av den, trots att jag studerat Lobivia i snart fem år. Inte heller i litteraturen är den vanlig, och det har sin orsak i att den aldrig blivit beskriven, utan är en s. k. »nomen nudum« (= utan beskrivning, och därför ogiltigt namn. Förkortas n.n.). Namnet härstammar från en viss Herr Walther Haage i Erfurt. Östtyskland, och har förmodligen spridits därifrån via någon plantlista.

L. densispina v. rebutioides.

Tittar man på de två fotografier som blivit publicerade i Backeberg's »Die Cactaceae« s. 1449, ser man tydligt att den hör hemma i *L. densispina* komplexet, och bör synonymiseras under *L. densispina v. rebutioides*. Den är dock mera vanlig under namnet *L. rebutioides*, och det är upp till var och en om man vill klassificera den som variant till *densispina* eller inte. *L. rebutioides* säljs ofta under det felaktiga namnet *L. famatimensis*, men den äkta *L. famatimensis* en ser helt annorlunda ut, och är en helt annan typ af Lobivia. Detta har blivit diskuterat i spaltmeter världen över, och idag är det inte många som använder det felaktiga »famatimensis« om *L. rebutioides*, förutom vissa envisa och sega, konservativa odlare och botaniker.

Hur ser då denna *L. deesiziana* (= *L. rebutioides*) ut? Tja, skulle man ge en enkel beskrivning av den, kan man säga att den är liten till växten, ca. 2-4 cm, och lika hög, med lång pålrot. Den har raka, täta lister, och taggarna är korta, endast 2-5 mm långa och ligger pressade mot kroppen. Blommorna kommer villigt, även på små plantor, och kan vara alltifrån ljusgula eller vita till mörkt röda, även om den orangeröda färgen är vanligast. Dessa är ca. 4 cm Ø, och ungefär lika långa, med ett svagt grönt svalg. Denna grupp plantor, *L. densispina* och varianten *rebutioides*, hittar man på olika platser mellan Tumbaya och Humahuaca, i nordliga Argentina. De växer bland gräs och grus, och är ibland mycket svåra att finna.

Dessa plantor rekommenderas att odla från frö, då de växer snabbt och blommar som ganska unga; 2-3 år gamla. Varför inte skicka efter vår fräscha frölista och välja ut en del fina Lobivia? Både *L. densispina* och *L. rebutioides* finns, dessutom med samlarnummer och lokalangivelse! Se KAKTUS nr. 4 1986.

Mats Nilsson.

KÆRE GUNNAR

Du er ikke alene.

Af dit indlæg her i »KAKTUS«, kan jeg forstå, at vi har fælles »venner«. Det vidste jeg godt, men det er heller ikke vore venner i kaktusforeningen jeg mener, men derimod den flinke og meget udvidende tolder, vi har her i Odense, for vi har været ude for

noget af det samme som du har, og det må være den samme, der kan ikke være to ens. Men for at begynde med begyndelsen.

Vi fik sendt en pakke planter fra en veninde i Tyskland. Vi fik besked fra postvæsenet om, at vi skulle hente den på toldkammeret, og have en tolderklæring med. Men da vi kom derud, ville tolderen ikke lade den gå igennem, for vi skulle ikke betale for pakken, det var en byttehandel, og det kunne han altså ikke forstå. For at gøre historien kortere, endte det med efter meget lang tid og parlamenteren, at det eneste han kunne finde på var, at vi skulle have en passerseddel på plantetilsynet, nu er der lige det, at det her foregik en fredag eftermiddag kl. ca. 14.30 og plantetilsynet og tolden lukker kl. 15.00, så der var ikke megen tid at give af, men afsted til plantetilsynet, hvor de, som Gunnar skriver, meget flinke mennesker gjorde hvad de kunne, og nu troede vi at alt var i skønneste orden, men vi skulle blive meget klogere. Da vi kom tilbage til tolden kl. ca. tre min. i 15 med et meget triumferende udtryk i vore ansigter, over at vi havde klaret det til tiden, fik vi den anden spand vand i hovedet. De ville stadig ikke frigive pakken, nu skulle vi lige pludselig betale moms af den værdi, som vores veninde havde skrevet på kassen d.v.s. postvæsenets erstatningsbeløb. Det gjorde vi så, bare for at få pakken udleveret. 27,50 kr. alt ind.

Dagen efter, om lørdagen, var vi så heldige, at høre en udsendelse i radioen. »En arbejdsplads i Danmark«, den handlede netop om toldvæsenet.

Der hørte vi at alle varer på en såkaldt T2 erklæring ikke skal svare hverken moms eller told. Altså var vi ikke færdige med denne sag.

Jeg blev så gal igen, og for lige i blækket skrev til toldmesteren her i Odense, og spurgte om deres folk slet ikke vidste hvad de egentlig sad og lavede. Der gik ca. 3 uger, så fik vi et meget undskyldende brev samt lovning på vores 27,50 kr. retur, for der var sket en fejl.

Altså kan det lade sig gøre at få ret også ved et af de kære væsener.

Du skriver, Gunner at toldvæsenet her i Odense er særlig besværlig, men som du kan se, skal der fynske pigers charme til at besejre dem.

*Lillian og Annelise Pedersen
Blommehaven 16, Bullerup.*

TAKK!!!

Av og til lurer jeg på om vi medlemmene i NKS vet nok om arbeidet som ligger bak det å drive en slik forening. Når KAKTUS foreligger fire ganger i året, og når frølister og tilbud om diverse utstyr til hob-

byen kommer, er det all grunn til å sende personene bak en vennlig tanke.

Som ivrig kaktusdyrker har jeg hatt stor glede av foreningen de årene jeg har vært medlem. Om interessen for disse særpregede plantene var til stede før, så fikk den en ny dimensjon etter at jeg meldte meg inn i NKS. Jeg har flittig benyttet meg av selskapets tjenester, og iveren ved det er i stadig vekst.

Derfor vil jeg rette en hjertelig takk til alle de som på sentralt hold bidrar til at NKS opprettholdes og utvikles.

På vegne av min mann og meg selv vil jeg også takke Sørlands-avdelingen her i Norge for et utmerket arrangement i Evje og Kristiansand i mai 1986.

*Olga Ulset Hjelmstad
N-6640 Kvanne.*

KØB-SALG-BYTTE

Sælges: Lamb, E & B. Illustrated reference on Cacti and other Succulents. Bind I-V.

Sælges samlet: 400,- kr.

Jacobsen H, Lexicon of Succulent Plants: 200,- kr.

Henv. til:

*Chr. Holst Sørensen
Kørvej 95, DK-9600 Aars
Tlf.: 08 62 37 17.*

pedio's og sclero's frø

Indsamlet under min kaktusrejse i maj-juli 1986, i det sydvestlige USA.

Skriv efter en liste.

Fritz hochstätter
feldstrasse 61
d-6800 mannheim 51
telefon 0621 / 79 46 75

Har hjulpet *mange*

med at finde bestemte planter.
Du kan fremdeles skrive, evtl. få tilbud.
Vedlæg svarporto.
Sjældne Gasteria og Haworthia haves.

Hans Keil
D - 2384 Neuberend
SYDSLESVIG.

– næste gang De kommer til

KØBENHAVN

bor De i egen interesse besøge

Thorvald Petersen's Handelsgartneri

Jagtvej 74

her finder De det største udvalg i
KAKTUS og SUKKULENTER i alle størrelser
Kaktusgødningen **SUKUROL** føres

Tidligere årgange af »KAKTUS«

Nedennævnte årgange af KAKTUS kan købes ved henvendelse til
CHRISTIAN LORENTSEN
Ærtevej 12, DK-8700 Horsens.
Betalings: Check eller på Giro nr. 834 29 11.

Årgang 5-8: 5 kr. pr. nr. Årgang 9-18: 10 kr. pr. nr. Følgende nr. er udsolgt: 5. årg. nr. 2, 9. årg., 13. årg., 14. årg. nr. 1.

Allerede før De når Hamborg, kan De finde vort kaktusgartneri

»Klein Mexiko«

Vi har et stort sortiment af interessante planter til Dem. De er velkommen til et besøg til enhver tid, - undtagen mandag! Grupper helst forudanmeldelse, - Ingen forsendelser. Ny vinterlukning: Fra jul til ca. midt i marts.

KAKTUSGARTNERI »KLEIN MEXIKO«

Wolfgang Schnelle
D-2067 Reinfeld/Holstein
(Vejen Reinfeld - Bad Segeberg)

HAR DE PRØVET AT DYRKE ORCHIDEER?

Er De interesseret?

Få et gratis prøvenr. af vort medlemsblad »Orchideen«, der kommer 10 gange årligt.

Kontingent kr. 125.

DANSK ORCHIDE KLUB

Solsikkevej 7,
4600 Køge.

INDKØBSCENTRALEN

Nordisk Kaktus Selskabs indkøbscentral skaffer pletter, gødning og andre ting, vi har brug for i vor hobby. Salg af N.K.S.-emblemer og N.K.S.-kuverter foregår også gennem indkøbscentralen. Henvendelse til:

IB HOLM

Kirkebakvej 52
DK-8800 Viborg
Tlf. (06) 61 18 05 - Giro 660 02 63

KAKTUS

3742 ■

196 ■ 00

BJARNE KJENFF

STORDALSVEJ 4 LØVEL
8800 VIBORG**MÅ IKKE BØJES!**

KAKTUS

Stort udvalg i froplanter og sjældne
importplanter samt mange
arter *Sempervivum*, *Papyrus* og
andre prydgæsser.

Bent Jørgensen

Vejlegardsvej 99 – Vallensbæk
2620 Albertslund – Tlf. (02) 64 50 95
Plantelister udsendes ikke

Kaktusar

Beställ 1987 års lista redan nu! Mot porto
fås listan som innehåller ca. 700 olika arter,
många sällsynta och »svåra« arter. Alle
planter uppdrivna från frön.
Nu finns också flera större planter.

Svantes Kaktusodlingar
Järnbruksg. 7
S-66203 Svanskog
Sverige . Tlf. 0532/30473.

DER KAKTEENLADEN

Jörg Köpper

Lockfinke 7 - D-5600 Wuppertal 1

Vi har et stort udvalg i artikler til vores hobby
og et stort udvalg af kaktusbøger - også
antikvariske. Skriv efter vores gratis post-
ordrekatalog og bogliste.

KARLHEINZ UHLIG

Frø - Kulturplanter - Import - Eksport
Lilienstr. 5 - Postbox 1107
D-7053 KERNEN i. R.

<i>Austrocactus hibernus</i>	DM	7-9
<i>Echinocereus pamanesiorum</i>		4-5
<i>Echinocereus merkeri</i> , Gruppe		50-55
<i>Escobaria emskotteriana</i> Ø		8-9
<i>Escobaria nelliae</i>		6
<i>Escobaria villardii</i> Ø		8-9
<i>Cyphostemma juttæ</i>		5-7
<i>Pelargonium triste</i>		18

WHITESTONE GARDENS LTD.

Sutton-under Whitestonecliffe,
Thirsk, N. Yorks. YO7 2PZ, England

Specialist i postordrer af kaktus og andre
sukkulenter, bøger, frø m.m. Send tre inter-
nationale svarkuponer (post) for vor fuldt
illustrerede 36 siders prislister, som inde-
holder verdens mest omfattende bogliste.

Ing. H. van Donkelaar

Lantje 1 a – Postbus 15
NL-4250 DA Werkendam – Holland

Betydeligt udvidet sortiment i sukkulenter,
kaktus samt andre sjældne planter. Ny plan-
teliste sendes mod forudbetaling af 3.50 hfl.
Frøliste gratis.

Alle henvendelser kan ske på dansk!